

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

228. An, & qualiter hæresis inducat privationem seu vacationem beneficiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

præstiti juramenti fidelitatis, cujus nexus nihil habet commune cum jurisdictione. Lott. à n. 147. Neque enim laicus effectus clericum per clericatum definit esse civis vel pars populi ac Reip. nec distinctualis. Lott. à n. 150. citatis pluribus.

2. Respondeo ad secundum: ob læsam majestatem principis secularis (saltem præscindendo ab isto effectu dictæ confederationis illius cum Sede Apostolicâ, ut Lott. n. 155. non videtur quis ipso jure esse privatus beneficiis; cum *cit. canon. si quis laicus*, non utatur verbis, quæ sententiam juris important, & dum dicit, & statuit, ut clericus conjurans contra principem degradetur & deponatur, intelligitur communiter de degradatione verbali. Lott. *cit. n. 55. Martha loc. cit. à n. 31. quin & n. 34.* ex Afflictis subdit, se nunquam vidisse clericos privari beneficiis ob rebellionem commissam in Dominum secularem. Item esse arbitrium Episcopo, an velit illum privare beneficiis; quia non reperitur in jure certa poena diffinita contra clericum rebellantem adversus Dominum temporalem. Ac denique n. 35. quoddam tantum posse esse injuria illata principi per clericum, ut possit privari beneficiis. De cetero illum esse deinceps inhabilem ad beneficia, quia infamis. Addit quoque Lott. quoddam si iudex laicus laicum damnet majestatis læsæ, non propterea eum censeri privatum jure patronatus; citat pro hoc Gl. in Clem. 2. de sent. & de re judic. v. *subiecta.* & Rotam in *Agathensi jurispr. 4. Martij. 1602.*

Quæstio 227. Quis sit competens iudex in cognoscendo crimine læsæ majestatis respectu Clerici?

Respondeo: Non esse alium, quàm iudicem Ecclesiasticum. Argumento *c. si laicus*. Lott. n. 153. citans Giga de crimine læsæ majest. Rubric. de crim. læsæ majest. cognosc. post n. 12. Farinac. q. 8. n. 29. Martha *loc. cit. n. 27.*

Quæstio 228. An, & qualiter hæresis inducat privationem, seu vacationem beneficiorum?

Respondeo: Ob hæresin incurritur privatio beneficiorum jam obtentorum, seu præhabitorum ante hæresin ipso jure. Tond. *qq. benef. p. 1. c. 34. n. 4.* Castrop. *de benef. tr. 13. d. 6. p. 3. §. 8. n. 2.* Paris. *l. 3. q. 1. nu. 32.* Gonz. *gl. 15. n. 65.* Azor. *p. 2. l. 7. c. 17. q. 1.* Lott. *l. 3. q. 28. n. 28. & 32.* ubi multos pro hac sententia refert Garc. *p. 11. c. 10. n. 60.* citans quàm plurimos. Barb. *juris Eccl. l. 3. c. 14. n. 46.* contra Alphon. de Castro. *tr. de cathol. instr. rit. 46. n. 72.* Lopez ad Diaz. *in pr. crim. l. 3. c. 13. q. 8.* Zerol. *in pr. p. 1. v. privatio &c.* tenentes, hæreticum solum venire privandum per sententiam; eod quoddam nusquam in jure invenitur hæc poena constituta verbis significantibus sententiam ipso jure, quorum sententiam in rigore juris disputando posse defendi, censuit teste Lott. *loc. cit. n. 24.* Barb. *de offic. & potest. Episc. p. 3. alleg. 57. & in collectan. ad c. ad abolendam. n. 6.* Sed neque responsio nostra ultra manifestam juris rationem destituitur textibus hanc pœnam privationis ipso jure irrogantibus. Lott. *cit. n. 28.* Nam præterquam, quoddam pro eo allegetur à Coraf.

de benef. p. 2. c. 4. Azor. loc. cit. Roffinian. Duareno, & aliis textus c. cum secundum. de hæresic. in 6. In quo licet nullâ mentione beneficiorum factâ, solum bona hæreticorum ipso jure confiscantur; verbo tamen bonorum comprehendi etiam beneficia Ecclesiastica, ex Rebuff. *in pr. tit. de simon. in resig. n. 31. & Quintadven. l. 2. Eccl. n. 3. & 93.* tradit Garc. *n. 66.* addens, quoddam quamvis in beneficiis locum non habeat confiscatio; quia tamen sunt transitoria ad fiscum, habere tamen locum privationem. Item à Gonz. Azor. *Quintad. Parisio, & aliis allegatur textus, c. ad abolendam. de hæresic. ubi; omni officio & beneficio spoliatus Ecclesiasticus, secularis relinquatur arbitrio potestatis.* Quominus tamen verbum illud spoliatus importat executionem, & hinc denotet privationem ipso jure facere verba illa immediate præcedentia: totius ordinis Ecclesiastici prerogativa nudetur; quæ important privationem per sententiam; tradit Garc. *n. 64.* præter hos textus, aliisque similes, est clarissima desuper constitutio Nicol. III. 5. Non Martij. 1280. quæ incipit: *Noverit universitas.* ubi sic dicitur. *§. 21. hæretici autem & receptatores, defensores & fautores eorum, ipsorumque filii usque ad secundam generationem, ad nullum Ecclesiasticum beneficium seu officium admittantur, quod si secus autem fuerit, decernimus irritum & inane; nos enim predictos ex nunc privamus beneficiis, volentes, ut tales & habitus perpetuè careant, & ad similia nequaquam posterum admittantur; ubi verba illa: ex nunc privamus: hujusmodi esse privatos ex sententia juris, seu ipso jure denotant; quippe quæ præveniunt quamcunque judicis declarationem: Lott. n. 29. citans Suar. *de ll. l. 5. c. 7. n. 7. Sayr. in clav. reg. l. 3. c. 8. n. 27. Monet. de distrib. p. 3. q. 7. n. 37. Barbof. claus. 118. n. 7.* Porro hæc Constitutionem, licet non sit inserta libro 6. decretal. non esse tamen per proœmium istius libri 6. abrogatam, ait Garc. *n. 7.* cum constitutiones editæ super negotio hæreticæ pravitatis non contrariæ constitutionibus ejusdem libri 6. reserventur in *c. fin. de hæresic. eodem lib.* ut notat Gl. *in cit. proœm. v. reservantur.* Est item constitutio Pauli IV. in Bullario 19. edita 15. Kal. Martij 1559. & incipit: *cum ex Apostolatus officio,* quâ diffusibus & expressis istiusmodi inter alias poena privationis ipso jure talibus irrogatur. Ejusdem tenorem ad fufum vide quoque apud Lott. *à n. 34.* Proinde non obstat responsioni nostræ *c. ut commissi. de hæresic. in 6.* ubi inquisitoribus & Episcopis Bonifacius VIII. indulget facultatem istiusmodi privandi, vel privatos denunciandi beneficiis Ecclesiasticis, siquidem hoc canone posterior est dicta Constitutio Pauli IV. Quin & optimè concordat cum dicta Constitutione Nicolai III. quâ posterior est iste canon; quippe quoddam in eo de privatione faciendâ dicitur, refertur ad spoliationem de facto; quandocunque enim canon mandat aliquem spoliari beneficio, necessario supponit eundem jam privatum à jure, refertque eam spoliationem ad executionem de facto. Lott. *à n. 30.* juxta doctrinam Butrii *in cit. c. ult. de postul. sub n. 15.* quam doctrinam Butrii passim ab Auctoribus recipi, & speciatim à Rebuff. *tr. de pacif. possess. sub n. 228.* ait Lott. *n. 31.* De cetero in hoc casu hæreticos semper exigi sententiam declaratoriam criminis, antequam deveniatur ad spoliationem de facto juxta *c.**

cum secundum de heret. in 6. tradit idem Lott. n. 37. citans Burlatt. consil. 14. n. 18. l. 1. Surdum. decis. 247. n. 2. Et sic, licet ante huiusmodi declarationem possint beneficia veluti vacantia impetrari, ante hanc tamen non teneri hereseos postulatam abdicare possessionem, tradit Barbof. citans Paris. l. 1. q. 3. n. 2. Sanctarell. Decian. &c. Lott. n. 38. citans Menoch. de arbit. cap. 416. n. 62. Sanch. in sum. c. 26. n. 1. & plures apud Barb. in collect. ad c. ad abolendam. n. 8. ac dicens, sic declarari à Suar. et si is visus sentire contrarium. Tom. 1. in 3. p. d. 43. l. 1. n. 4. unde sequitur, non posse provisum ex hac vacatione possessionem capere, intruso non citato & negotio cum eo discusso. Lott. n. 39. cit. Comes ad reg. de annali. q. 52. & Rotam. Quod verò attinet irregularitatem, adeo que inhabilitatem, quam incurret hereticus ad obtinenda beneficia, de hoc vide Garc. à n. 30. & dicta à nobis aliàs de electione.

Quaestio 229. An comprehendantur dicta pena privationis ipso iure heretici occultis & qui mox ab heresi respiciunt?

1. Respondeo ad primum: indubitatum esse non incurri eam poenam per heresim solà mente conceptam, cum Ecclesia occulta mentis peccata non puniat. Azor citato c. 17. §. primo quaeritur. Sed neque dum heresis est exterior, sed occulta, incurritur hæc poena secundum quosdam, ut ratio eorum nomine refert Azor ibidem; sed solum ob heresim manifestam; vel per sententiam iudicis, vel evidentiam facti, vel propriam rei confessionem in iudicio (quippe manifestus hereticus dicitur, secundum gl. in c. ad abolendam, qui se talem esse profiteretur, & asserit; vel qui pro tali damnatus est, vel qui prædicat dogma hereticum, aut asserit vel defendit) contrarium sentientibus aliis apud eundem Azor.

2. Respondeo ad secundum: delictum illud hereseos pro incurrendis poenis non consumitur in errore contra fidem, sed in pertinacia. Lott. n. 40. citans Turrecrem. in c. dicit Apostolus. ex n. 5. Cardin. in c. excommunicamus. §. primo de hereticis. n. 2. & 3. Farinac. de heres. q. 173. n. 16. C. Paris. consil. 1. n. 199. l. 4. Hinc impeditur hunc incursum poena, si è vestigio, ut quis de heresi arguitur, sponte errorem suum recognoscat; cum talis infirmulatus è vestigio respiciens eo ipso censetur reverfus ad pristinum statum; & per poenitentiam reincorporatus Ecclesie, ante sententiam declaratoriam non fit hereticus, & sic impediatur sententia illa declaratoria; Lott. n. 48. & 41. remittens ad Rebuff. in pr. p. 3. in principio. ex n. 5. ubi ponit requisita ad hoc, inter quæ requisita illud est ait postularus hereseos mox agnoscat errorem suum, positivè fatendo delictum; nam de cetero ad effugiendam poenam illam non sufficere, quòd, ubi quis citra propriam confessionem diceret omnia quæ sibi adscribuntur, se non eo sensu fecisse vel protulisse, ut diversus ab Ecclesia abiret, sed semper credidisse & credere, quidquid credit S. mater Ecclesia (potest siquidem non confessus condemnari) tradit ibidem Lott. n. 42. & 43. Qui etiam indè infert n. 49. talem hereticum mox; ut infirmulatus, respicientem iuvare regulà de annali, eò quòd nondum securà declaratoriam super pertinacia factò, nihil sit, quin regulà locum habeat; quippe quæ contentatur simplici detentatione de factò, cui detentationi, quò minus hereticus incumberat, nihil contrarium à iure decisum; male autem ex eo sen-

P. Lauren. Fori Benef. Tom. III.

fisse Sarnensem, faturam quoque regulam Judæis & foeminis detinentibus beneficia, rectè ostendit Lott. n. 55. nam quòd quis sit judæus vel foemina, est notorium per demonstrationem facti permanentis, & sic per evidentiam: Unde & consequitur incapacitas persona, etiam quoad simplicem detentationem, quòd applicari nequit heretico nondum declarato per sententiam. E contra non favere hanc regulam postquam talis per sententiam declaratur, eò quòd regula non defendat eum, de cuius non titulo constat notoriè; sed satis notoriè constat de non titulo heretici declarati per sententiam tradit Ricciullus de iure personarum extr. agrerium Ecclesia existentium. l. 5. c. 19. n. 17. apud Lott. cit. n. 55.

Quaestio 230. An, & qualiter dicta poena privationis comprehendat receptatores & fautores, & filios hereticorum?

1. Respondeo ad primum: quidquid sit de iure communi decretalium, in quo nihil de privatione ipso iure horum receptatorum &c. sed solum eos privandos per sententiam beneficiis obtentis ante heresim, & privatos nunciandos illis, quæ post heresim obtinuerunt, Garc. loc. cit. n. 68. & 69. iure tamen speciali & novo, nimirum stante dicta Constitutione Nicolai III. & Pauli IV. dubium non est, comprehendi quoque receptatores, fautores, & defensores hereticorum (qui ut Castrop. hereseos suspicionem iudicam contrahunt) Garc. loc. cit. Azor. loc. cit. Lott. n. 36. contra Castrop. loc. cit. n. 2. Covar. l. 2. variar. c. 8. n. 4. & qui de hoc dubitavit, Sanch. cit. c. 36. n. 16. de quibus ait Lott. eos id nunquam revocavuros in dubium, si observassent seu reflexissent ad illam Nicol. III. constitutionem.

2. Respondeo ad secundum: filii hereticorum usque ad secundam generationem, ut statuitur c. 2. de hereticis in 8. ab Alex. IV. (quod ipsum in c. statutum. eodem tit. & lib. à Bonifacio octavo extenditur quoque ad descendentes per lineam foemininam usque ad primam tantum generationem, dum prius ante hanc decretalem ne quidem filii mulieris hereticæ huic poena subicerentur) non solum inhabilitantur simpliciter ipso iure vi dictorum textuum ad omnia beneficia Ecclesiastica obtinenda. Lott. n. 59. Idque sive legitimi, sive illegitimi, ne plus consequatur luxuria, quam castitas. Lott. n. 71. citans Sanch. in sum. l. 2. c. 27. n. 1. Surd. conf. 386. n. 6. Barb. ad e. cit. statutum. n. 14. Item sive sint nati ante commissum delictum, sive post illud. Lott. n. 72. citans Menoch. de presump. l. 5. presump. 33. n. 14. & n. 73. subjungens ex Sanch. cit. c. 27. n. 28. Ad hoc nihil exigi, quàm quòd in iudicio legitime constet, parentes fuisse hereticos, vel fautores, defensores aut receptatores eorum, & cum hac qualitate decessisse (secus enim est, si constaret eos, antequam decederent, emendatos, & reincorporatos Ecclesie unitati. ut Lott. n. 74. nullà etiam factà in hoc distinctione inter relapsos & non relapsos, ut pluribus ostendit Lott. n. 77.) quantumcunque non probetur eos super heresi non fuisse sententiatos; dummodo hoc notoriè liqueat, id est, per evidentiam facti, vel ex propria iudiciali confessione. Vide de hac inhabilitate ad obtinenda plura dicta à nobis in x. part. ubi de qualitatibus requisitis in beneficiato. Verùm etiam privati videntur iure ipso beneficiis prahaberi. Lott. n. 81. dicens in hoc mo-

K 2

dd